

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-86

1.2.2021

Protector Forsikring ASA

Bilansvar

Kollisjon mellom bil og sykkel – medvirkning – bal. § 7.

Sammenstøt i en rundkjøring oppstod mellom bil og syklist (klager) 30.10.19. Syklisten opplyste at han kom fra en flat sykkel- og gangsti og ble truffet i siden bakfra på vei ut av kjørebanelen. Det var ifølge skadelidte lav hastighet både på sykkel og personbil på skadetidspunktet. Han registrerte at bilførereren så i hans retning og oppfattet det slik at sjåføren hadde sett ham komme syklende. Selskapet anførte at syklisten hadde syklet ut i veibanen/rundkjøringen fra fortauet i motsatt kjørefelt og plutselig kom foran personbilen. Bilførerens ansvarsselskap avviste ansvar for skade på sykkel, under henvisning til klagers medvirkning. Nemndas flertall kom under tvil til at selskapet ikke kunne avkorte erstatningen, da klager måtte regnes som mindre enn lite å laste.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 61 395 pluss

Saksfremstilling

Saken gjelder erstatningskrav for skade på klagers sykkel etter sammenstøt med personbil, herunder spørsmål om selskapet kan avkorte erstatningen med 100 % pga. syklistens medvirkning, jf. bal. § 7.

Klager født 04 syklet og kolliderte med en personbil i en rundkjøring 30.10.19 ca. kl. 15.40. Etter hendelsen ble syklisten kjørt hjem av bilførereren. Sykkelen ble levert til en sportsforretning for reparasjon.

I udatert og usignert skademelding beskrev bilisten hendelsesforløpet slik:

Jeg er på vei inn i rundkjøring. Jeg har vikeplikt til venstre og forholder meg til trafikk som kommer inn fra venstre. Det er mye kø, så jeg kjører ca 1 m inn i rundkjøringen for å kunne smette inn når bil venstre slipper sakker ned for så å slippe meg inn. Så kommer en syklist inn forand min bil. Han vil krysse kjørevei og kommer inn fra høyre, kommer inn i motsatt kjøreretning for bil. Han kom fra et fortau som har fortauskant murt opp. I stedefor å vente eller gå inn bak meg, velger han å sykle ned fortauskanten på 15-20 cm og forand meg som da er allerede på vei inn i rundkjøringen. Jeg stopper og treffer han i bakhjul og han faller av sykkel.

Ifølge skademeldingen var bilen skadet foran på venstre side, mens sykkel fikk synlig skade på bakre dekk. Bilførereren skrev også at syklisten "hadde på hjelm men fikk en trøkk i hodet. Dette har gått bra. Samt den ene armen/fingeren fikk en trøkk i fallet. Utenom dette ingen personskader."

Av e-post datert 31.10.19 fra sportsforretningen til syklistens/klagers far fremgår at:

Denne sykkel er ødelagt. Den har flere sprekker i baktriangelet på rammen og bakhjulet er veldig bøyd. Denne sykkel må derfor kondemneres. Ny tilsvarende sykkel hos oss... koster veiledende 57 999,-.

Klagers far sendte 12.11.19 e-post til selskapet med nærmere beskrivelse av hvordan skaden skjedde, illustrert med bilder og kart. Følgende hitsettes fra e-posten:

..Klager.. syklet på gang- sykkelsti langs med G. vei, og krysset N. veien ved nedfelling i veien som markerer krysningspunkt. Han ble påkjørt bakfra av en bil (B) som kjørte ut i rundkjøringen. Bilen (B) som traff ..klager.. kjørte ut i rundkjøringen fra N. veien. ...Klager... beskriver at han så at sjåføren så mot .. klager.. (øye kontakt), og ..klager.. vurderte situasjonen til at sjåføren hadde sett han og krysset derfor veien. ..Klager.. hadde lav fart når han ble truffet av bilen på bakhjulet. Som følge av at bilen traff sykkelstammen til ..klager.. i bakhjulet, falt han av sykkelstammen men rullet i fallet. Han fikk dermed ingen fysiske skader da han unngikk å treffe asfalten hardt med hodet eller andre deler av kroppen. ..Klager.. hadde hjelm på, men denne er ikke skadet. ..Klager.. beskriver trafikken som saktestående gjennom rundkjøringen denne dagen. Det var lyst og oversiktlig og tørt vær. Det er ikke gangfelt på stedet, men er merket med nedgang i sykkelveien for krysningspunkt. Sykkelveien krysser i N. veien, som ikke er en forkjøringsvei og det er altså høyregel som gjelder.

Klagers far forklarte videre at syklisten kom fra en flat sykkel- og gangsti hvor det var andre gående. Sykkelen ble truffet i siden bakfra i et tilsynelatende oversiktlig trafikkbilde. Han opplyste også at det var lav hastighet på både sykkel og bil. Videre ble det påpekt at verken skademelding eller bilder ble tatt på stedet. Politi eller foresatte til klager ble heller ikke kontaktet, jf. e-post av 12.11.19.

Av sakens dokumenter fremgår at klagers far mottok en e-post 21.11.19 fra eget forsikringsselskap, som hadde mottatt krav fra bilførerens forsikringsselskap for dekning av skader på bilen.

I e-post datert 10.2.20 til klagers far skrev bilførerens forsikringsselskap følgende:

Vi er fremdeles i dialog med ditt selskap i forbindelse med ansvaret i denne saken.

Ut fra vår korrespondanse med ditt selskap mener vi at syklisten er ansvarlig for sammenstøtet. Syklisten har i dette tilfellet syklet på fortau og ut i veibanen. Ut fra brosjyren fra Statens vegvesen og trafikkregler for syklist, har syklist som kommer fra sykkelveg, gang- og sykkelveg eller fortau, vikeplikt når de krysser en veg. Disse opplysningene fremkommer også på nettsiden til (klagers forsikringsselskap).

Vi mener syklisten har utvist uaktsomhet ved å sykle ut i veibanen fra fortau, foran et kjøretøy, i motsatt kjørefelt i en rundkjøring og er ansvarlig for skadene på vår parts kjøretøy. Vi venter svar fra ditt selskap,...., i denne saken.

Som svar på ovennevnte påpekte klagers far at sykkel på gangfelt ikke hadde noe med saken å gjøre, se e-post av 10.2.20. Han viste til at klager var på vei ut av veibanen og inn på midtskille da han ble påkjørt. Hans eget forsikringsselskap hadde allerede avvist kravet, og la alt ansvar på bilfører. Han hevdet også at selskapet unngikk å svare på spørsmål, som ble ansett å være grunnleggende mangel ved saksbehandlingen. Det ble videre vist til en tidligere e-post sendt 4.12.19, hvor det ble anmodet om enkelte opplysninger. Klagers far purret på svar fra selskapet, jf. e-post av 21.2.20.

I e-post datert 23.3.20 til klagers far opplyste selskapet at det hadde mottatt tegning fra bilfører. Ifølge selskapet viste denne at syklisten hadde syklet ned fra fortauet, og ikke der fortauet var nedsenket. Sistnevnte forhold ville etter selskapets mening vært mer naturlig. Det ble også vist til at bilfører hadde avgitt følgende forklaring om hendelsesforløpet:

Jeg står å venter i Å. veien, og ikke i N. veien, for å komme inn i rundkjøringen. Så jeg kan heller umulig ha tatt en krapp høyresving. Jeg står med bilen pekende mot rundkjøringen og skal ut i rundkjøringen som har kjøreretning fra venstre til høyre. Når jeg da har kommet 1m inn i rundkjøringen er jeg langt over det krysset ...klagers far... har notert i kartet. Hadde jeg stått der han krysser av, hadde dette uhellet aldri skjedd! ..Klager.. venter IKKE og kjører IKKE ut av fortauet på den nedfelte kanten. Han velger å ta en sjangs å kjøre utfor kanten (altså rett frem forand min bil)

Jeg treffer ikke ..klagers.. sykkel bakfra. Jeg treffer han på siden, bakre dekk. Motpart har her 2 ulike varianter. Ingen vitner i saken. Det kom en mann ut av en annen bil, han ser på oss og vi begge konkluderte med at dette gikk fint og ingen store skader.

..Klager.. sier til meg: "å, jeg var sikker på at du såg meg" Nei, sier jeg. Det gjorde jeg ikke. Han fortsetter så: jeg har nok fått meg en lærepenge nå"

I Å. veien der man venter på å komme inn i rundkjøringen er det merker i asfalten med vikeplikt tegn. Jeg står forbi dette feltet og som sagt 1m inn i rundkjøringen.

Videre fremgår av e-posten at:

(Selskapet) er klar over at syklisten er 15 år og (selskapet) mener at han er gammel nok til å bli erstatningsansvarlig når han har brutt vikeplikten han har, når han sykler fra fortau og ut i en rundkjøring i motgående kjørefelt. Ut fra trafikkreglene har syklisten vikeplikt når han kommer fra fortau og skal krysse vei. Vikeplikt ville han også hatt dersom han syklet ut i veibanen hvor fortauet var nedsenket.

(Bilføreren) har passert det nedfelte fortauet og er på vei inn i rundkjøringen når syklisten plutselig kommer foran bilen.

I henhold til bilansvarsloven (BAL) § 4 har bilen et objektivt ansvar, men da syklisten har brutt vikeplikten etter trafikkreglene, har syklisten medvirket 100% til at skaden skjer, etter BAL § 7.

(Selskapet) mener med dette at syklisten er ansvarlig for kollisjonen og skaden som har oppstått.

I e-post av 22.4.20 til klagers far henviste selskapet til tidligere svar og viste til at:

(Bilføreren) har fått skader på sitt kjøretøy, som beløper seg til kr 11.373,- inkl mva.

Da vi mener ansvaret er syklisten sitt ber vi om innbetaling av (bilførerens) utlegg på kr 11.373,- ...

Av e-post datert 24.4.20 fra selskapet til klagers far fremgår følgende:

(Selskapet) har tidligere forklart at syklisten kjører ned fra fortau og ut i rundkjøringen, i motsatt kjøretning. Bilisten har ikke vikeplikt for syklisten, syklisten har vikeplikt for bilisten.

...

(Selskapet) avviser ansvar for vår part og erstatningskravet vi har mottatt på sykkelen.

Klagers far mottok 28.4.20 en e-post fra eget forsikringselskap, hvor det opplyste at selskapet hadde sendt siste avslag til bilførerens forsikringselskap den 23.3.20. Det ble også vist til at avslaget stod ubesvart, og at saken ville bli avsluttet dersom det ikke mottok noen innvendinger mot dette.

I e-post 11.5.20 til klagers far gjentok selskapet innholdet i e-posten av 24.4.20. Selskapet viste til at syklisten var ansvarlig for skadene på bilførerens bil, samt at selskapets standpunkt i saken var endelig.

Klagers foreldre sendte inn klage til Finansklagenemnda 4.3.20. Ytterligere kommentarer til saken ble innsendt 29.5.20.

Klager anfører at bilføreren er ansvarlig for skadene på sykkelen og avviser at det er grunnlag for avkortning. Han ble påkjørt bakfra/på siden da han var på vei ut av kjørebane. Sjåføren satte bilen i bevegelse uten å forsikre seg om at det var noe rett foran bilen. Bilføreren så at klager kom syklende og stoppet derfor opp. Klager registrerte at sjåføren så i hans retning, og dette ble oppfattet som at bilføreren hadde sett ham komme på sykkelstien. Nevnte forhold bekreftes også i skademeldingen, jf. ordene "I stede for å vente eller gå bak meg velger han å sykle ned fortauskanten på 15 til 20 cm og foran meg som da er allerede på vei inn i rundkjøringen. Jeg stopper og treffer han i bakhjulet ...". Bilen kjørte deretter ut i rundkjøringen og traff sykkelen i bakre del. På dette tidspunkt hadde syklisten passert bilen. Da trafikkbildet i skademeldingen beskrives som uoversiktlig, gir dette grunnlag for ekstra aktsomhet hos sjåføren. Sett hen til syklistens unge alder burde bilføreren også vært særlig oppmerksom. Nevnte forhold tilsier at bilføreren har brutt veitrafikkloven § 3. Sjåføren er også anmeldt for brudd på lovens § 12, da han

ikke varslet om trafikkuhellet. Bilisten har her et objektivt ansvar ved påkjørsel av en myk trafikanter.

Syklisten kom på en sykkelsti, og da er det ikke noen rundkjøring. Rundkjøringen er bare trukket inn i begrunnelsen for å vise at forklaringen til bilisten ikke henger sammen. Dette er derfor irrelevant i forhold til syklistens ansvar. Det er ikke krav om at en syklist må gå av sykkel hvis det ikke er fotgjengerfelt.

Videre har sjåfør og selskapet endret og tilpasset sine forklaringer for å unndra seg ansvar. Uttalelsen om at bilføreren hadde passert den nedsenkete sykkel- og gangbanen, er eksempelvis ikke i samsvar med sjåførens opprinnelige forklaring. I denne står blant annet at "(bilføreren) kjører ca 1 meter inn i rundkjøringen". Fremlagte illustrasjonsbilder dokumenterer også at bilførers beskrivelser av faktum ikke er korrekt. Dette gjelder særlig det rutevalget som bilisten har anført og tegnet opp i sin skisse. Det vises videre til at skademelding fra motpart er mangelfull og ufullstendig, idet den er utfylt av tredjepersoner og ikke bekreftet av bilføreren. Det ble heller ikke tatt bilder etter ulykken eller nedtegnet navn på eventuelle vitner til hendelsen.

Selskapet anfører at det er grunnlag for 100 % avkortning etter bal. § 7 fordi syklisten brøt vikeplikten etter trafikkreglenes § 7 pkt. 4, andre avsnitt. Selskapet anfører at bilen før sammenstøtet stod ved munningen til rundkjøringen. Den hadde passert det nedfelte fortauet og ventet på å kjøre inn i rundkjøringen. Da bilen var på vei inn i rundkjøringen, kom syklisten plutselig foran bilen. Syklisten hadde syklet ut i veibanen/rundkjøringen fra fortauet i motsatt kjørefelt og foran personbilen. Følgelig oppstod sammenstøt mellom syklist og personbil. Tegning mottatt fra bilfører viser at syklisten syklet ned fra fortau og ikke stedet hvor fortauet er nedsenket. Sistnevnte forhold fremstår mer naturlig når syklist skal krysse en vei. Klager er 15 år og gammel nok til å bli erstatningsansvarlig for skaden.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet kan avkorte erstatningen med 100 % på grunn av klagers medvirkning, jf. bal. § 7.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Gyrid Giæver, bemerker:

Flertallet har kommet til at selskapet ikke kan avkorte.

Utgangspunktet er at trafikkforsikringselskapet er objektivt ansvarlig for skaden på sykkel, jf. bal. § 4, 1. punktum:

Gjer ei motorvogn skade, har skadelidaren krav på skadebot hjå det trygdelaget som vogna er trygda i etter kapitel IV, endå om ingen er skuld i skaden.

Spørsmålet er derfor om selskapet kan avkorte erstatningen som følge av syklistens medvirkning, jf. bal. § 7, 1. ledd:

Har skadelidaren medverka til skaden med vilje eller i aktløyse, kan retten minka skadebotkravet eller late det falle heilt bort, så nær som når skadelidaren kan leggjast berre lite til last. Avgjerda skal rette seg etter åtferd på kvar side og tilhøva elles.

Formuleringen "mer enn lite å laste" betyr at unnskyldelig uaktsomhet, f.eks. uoppmerksomhet eller misforståelse, ikke skal medføre avkortning.

Selskapet har anført at klager medvirket 100 % til at skaden skjedde ved å bryte sin vikeplikt, jf. forskrift om kjørende og gående trafikk av 21.3.86 nr. 747 (trafikkreglene) § 7 pkt. 4, 2. avsnitt, 2. punktum:

Kjørende som vil inn på eller krysse veg fra sykkelveg, gangveg, eller fortau, har vikeplikt for trafikant på vegen.

Partene har ulike forklaringer på hvor sammenstøtet fant sted, hva treffpunktet på sykkelen og bilen beviser, om bilfører hadde kjørt én meter inn i rundkjøringen og ventet på at det skulle bli klart, hvor syklisten kjørte ned fra fortauet for å krysse veien (før eller i det nedsunkede feltet i fortauet) og om bilfører så og/eller hadde øyekontakt med syklisten før kollisjonen inntraff. Nemnda har ikke grunnlag for å ta stilling til hvilken forklaring som er korrekt. Det er ikke fremlagt bilder fra skadestedet, vitneprov eller uttalelser fra sakkyndige som kan belyse sakens faktum nærmere.

Flertallet legger til grunn at klager i utgangspunktet var i en vikepliktsituasjon etter trafikkreglene § 7 pkt. 4, 2. avsnitt, 2. punktum. Klager anfører at vikeplikten var opphevet fordi han hadde hatt øyekontakt med bilfører og allerede var på vei ut av kjørebanelen/over midtskillet, da han ble påkjørt bakfra/på siden. På dette punkt er partene som nevnt uenige, og nemnda kan derfor ikke legge til grunn at vikeplikten var opphevet.

Nemnda har tidligere lagt til grunn at det er uaktsomt å bryte vikeplikten, jf. FinKN 2016-213 og FinKN 2013-306. Dette må også gjelde selv om klager bare er 15 år. Man kan likevel ikke forvente samme grad av aktsomhet fra en 15 åring som fra en voksen, og forskjellen mellom partenes forklaringer kan tilsi at klager i hvert fall til en viss grad har misforstått trafikksituasjonen og trodd at vikeplikten var opphevet, jf. ovenfor. Han hadde etter det opplyste heller ikke stor fart. På den annen side var det ikke noe merket fotgjengerovergang på stedet der klager skulle krysse veien, klager skulle sykle i motsatt kjøreretning av bilene i rundkjøringen, og det var mye trafikk. Dette burde ført til skjerpet aktsomhet i en situasjon hvor klager hadde vikeplikt. Utgangspunktet er at syklende skal behandles på like linje med andre kjørende og følge de samme trafikkreglene som gjelder for disse. Flertallet er likevel under tvil kommet til at forholdet pga. klagers unge alder, antatte misforståelse av vikeplikten og lave fart må regnes som mindre enn lite å laste. Avkortning kan da ikke finne sted.

Nemndas mindretall, Elisabeth Okkenhaug, bemerker:

Mindretallet kan i det vesentlige slutte seg til flertallets syn på faktumsituasjonen samt det forhold at vikeplikten ikke kan anses for å ha vært opphevet. Til forskjell fra flertallet, er mindretallet av den oppfatning at klager var mer enn lite å laste, og at det derfor foreligger grunnlag for avkortning. Basert på momentene flertallet har vektlagt, og at mindretallet også er i tvil, anses en avkortning på 30 % for passende.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Klager gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Elisabeth Okkenhaug (selskapsrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).